

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispytationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinque

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

3 An omnes adulti poßint communicare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

rum gaudet, & delectetur in consideratione sumptionis, inde etiam novum obtinere effectum ex opere operato, quia non est minus efficax sacramentum susceptum, quam suscipiendum, neque actus minus bonus gaudium, quam desiderium, de qua re plura diximus in simili quaestione agentes de baptismo. Quocirca, quado Trid. supra dicit: illos, qui voto coelestem panem edunt sine viua, que per dilectionem operatur, fructum eius & utilitatem sentire, non est intelligendum de fructu ex opere operato, sed merito operantis, quod dicitur fructus huius sacramenti, vel obiective, quia ex illius desiderio & amore percipitur, vel generali quadam ratione, quatenus omnis unio per gratiam dicitur effectus huius sacramenti quia est effectus Christi, qui in hoc sacramento continetur.

Tertio rursus dividitur sacramentalis sumptio, in sacramentalem tantum, & spiritualem & sacramentalem simul, & ita pericitur trimembris diuisio, qua tradit Trid. dicto c. 8. & intelligitur bimembris, quia posuit D. Th. hic, art. 1. qui in hoc sensu locutus videtur. Ut vero explicetur diuisio, oportet aduertere, sumptionem sacramentalem omnino sumi interdum materialiter, pro quacunque sumptione sacramenti, etiam si fiat sine propria cognitione eius, ut quae fit a bruto animali, vel ab homine existimante hostiam non esse consecratam, & de hac manducatione in hoc loco non est sermo: quia, ut dixit D. Th. est veluti per accidens: unde impropiissime dicitur versus sacramenti, ut sacramentum est; interdum vero contingere potest, ut sacramentum hoc sumatur intentione & cognitione, tamen ab homine incapace effectus illius, ut quando sumitur ab homine non regenerato per baptismum, & haec etiam sumptio censetur materialis, quia per illam non applicatur sacramentum, ut sacramentum est, subiecto sibi proportionato. Sacramentalis ergo sumptio proprie ac formaliter dicitur, realis manducatio sacramenti Eucharistiae, cum aliqua intentione sumendi illud in subiecto capaci & proportionato. Nam sicut in aliis sacramentis, quae consistunt in visu, capacitas & intentio sumendi, sunt de necessitate sacramenti, ita hic sunt de necessitate sumptionis sacramentalis proprie dictae: & sicut in aliis sacramentis, in adultis requiritur propria intentio formalis, vel virtualis, explicita, vel implicita, in paruulis vero sufficit intentio Ecclesiae, ita etiam hic, ut inferius dicemus. Haec igitur sacramentalis sumptio, si fiat sine fructu spirituali, dicitur sacramentalis tantum, si vero fiat cum fructu, dicitur etiam spiritualis, siue ita determinetur ab effectu, siue ab situ, & dispositione, cum qua fit. Quocirca, sicut potest manere sacramentum sine effectu, vel debita dispositione, ita potest esse in praesenti sumptio sacramentalis tantum sine spirituali. Hic vero inquiri poterat de sumptione, qua Christus seipsum communicauit, an dicenda sit sacramentalis tantum, vel simul spiritualis, sed de hoc dicitur infra.

Ex quibus ultimo concluditur, sacramentum hoc perfectius applicari quam reliqua, quae in exteriori visu alicuius elementi consistunt: in aliis enim applicatio fit per solum externum contactum, hic vero fit per internam sumptionem, & vitalem actionem, & quodammodo per gustum, qui est sensus perfectior, quam tactus, & ita applicatio est proportionata sacramento, quod perfectius est, & per modum cibi sumitur, ut latius tractat Durand. d. 9. q. 1.

SECTIO II.

Vtrum soli homines possint hoc sacramentum manducare.

Hae quaestio per se est facilis, & fere in superioribus exposita, & ideo breuissime expediri potest. Primo ergo certum est, homines posse hoc sa-

cramentum manducare, nomine sacramenti non solum species intelligendo, de quibus experientia notum est, sed etiam corpus Christi, de quo dicitur: Nisi manducaueritis carnem filii hominis, &c. quia ad hoc est institutum hoc sacramentum, ut ab homine manducetur Christus Dominus, & per hoc sacramentum in nobis fit, & nos in ipso: ut huic excludatur error dicentium, discedere corpus Christi statim ac ori admouetur, qui bis in superioribus impugnat est.

Secundo est certum, hoc sacramentum non posse sumi à creaturis homine superioribus, haec enim non sunt nisi Angeli: Angeli autem non habent corpora, ut corporaliter manducare possint. Dices, possibile est assumere corpora, & in eis manducare. Respondetur, etiam in assumptis corporibus non proprie manducare, quia motus ille, prout est in corpore, non est vitalis actio, illa ergo non esset proprie sumptio sacramenti, sed quaedam alia mutatio localis. Loquimur autem de sumptione sacramentali, nam spiritualiter interdum dicuntur Angeli manducare Christum, quatenus ei per charitatem uniantur: quamquam neque hoc modo possint spiritualiter sumere hoc sacramentum proprie loquendo, quia, cum non sint capaces sacramenti, non possunt habere votum, aut desiderium eius.

Creatura homine superioris non possunt Eucharistiam manducare.

Tertio est certum, inferiores creaturas homine, vel omnino non posse, vel saltem non proprie & sacramentaliter posse sumere hoc sacramentum. Patet, quia, quae non viuunt, nullo modo possunt sumere, cum non possint comedere, & hinc fit, corpus hominis mortuum, iam non esse capax huius sacramenti: quae autem viuunt, & comedere possunt, licet materialiter valeant species sacramentales, & consequenter corpus Christi, manducare, ut in superiore disput. 55. traditum est: non tamen formaliter, seu sacramentaliter, ut ex praecedente sectione constat. Quocirca sententia quorundam Catholicorum, qui absolute negant bruta manducare corpus Christi, ut Valde. to. 2. ca. 60. & aliorum vel omnino reiicienda est, vel pie explicanda. Nam certum est, species sacramentales posse à bruta manducari, & comedi, sicut alii panem, ut experientia constat, & in hoc fingere aliquod miraculum, est vanum, & sine fundamento. Deinde etiam est certum, corpus Christi non discedere, sed intrare, quo intrant species, quia, cum manducatio solum importet motum localem, proprie conuenire potest, & denominare corpus Christi, iuxta principia supra posita, & hoc sensu erroneum esset negare, bruta manducare corpus Christi, saltem materialiter. Pie vero exponi possunt illi authores, quod hoc negant, solum quia illa sumptio formaliter & ex intentione sumentis, non est sacramentalis.

Creatura homine inferioris non possunt sacramentaliter sumere nequeunt Eucharistiam.

Valde.

SECTIO III.

Vtrum omnes homines adulti possint recipere hoc sacramentum.

Ex ijs hominibus, quidam sunt baptizati, alij non: quidam iusti, vel re ipsa, vel in existimatione & conscientia sua, cum dispositione aliqua ad iustitiam sufficiente, alij sunt peccatores, id est, qui in statu peccati permanent, nec satis disponuntur, ut ab illo mudentur etiam per sacramentum: ita enim nunc hac voce utemur. Rursus ex parte sumptionis distinguere possumus sacramentalem tantum ab ea, quae simul spiritualis est.

Dico primo, Homines peccatores accipere possunt Eucharistiam sacramentaliter, non vero spiritualiter. Haec posterior pars constat ex dictis de effectu: prior vero pars est de fide. Circa quam aliqui oium errauerunt, ut supra disput. 17. & 23. annotauimus.

Eucharistiam potest sumi sacramentaliter tantum à peccatore homine.

Valdens.
Cassio.
Orig.

mus & videre licet in V Valdensi tom. 2. capit. 60. Cas-
stro verb. Eucha. haereti. Cui errori videtur fauere
Orig. Math. 16. circa id: Non quod intrat per os, vbi
inquit: malos non accipere Verbum incarnatum, nisi
exponatur de sumptione spirituali, sicut exponenda
sunt alia Sanctorum testimonia, quae statim indica-
bimus. Sed conclusio posita est de de, vt constat ex 1.
ad Cor. 11. Qui aut manducat & bibit indigne, iudici-
um sibi manducat & bibit, non diiudicans corpus
Dñi. Ridicula n. est interpretatio haereticorum dic-
tium: manducare indigne, qui manducat externa si-
gna, & ineptum se praebet ad manducandum corpus.
Paulus n. expresse dicit, manducare indigne totum sa-
cramentum, non diiudicando illud, nec se disponendo
iuxta dignitatem eius, & ita exponunt Chrysofom.
Ambrosi. Ansel. D. Thom. deniq; omnes Graeci & La-
tini. Praeterea Chrysofom. Homil. 83. in Math. 45. in
Ioan. Origenes Homili. 2. in Psalm. 37. Hierony. Ma-
lach. 1. & alii Sancti, qui hanc veritatem docent, hoc
eodem testimonio nituntur. Augusti. libro. 1. contra
Crescon. capi. 25. in fi. libr. 2. cont. literas Petil. c. 47. &
epi. 120. ca. 27. & li. 5. de bapt. c. 8. Corpus (inquit) Do-
mini, & sanguis Domini erat illis, quibus dicebat Ap-
ostolus, manducat & bibit indigne, &c. Et hinc Cy-
ser. de Coena Dñi, inquit: In sceleratum os panis san-
ctificans introiit: Hinc et Hier. lib. 2. con. Iouin. ver-
sus finem: Aequaliter, omnes corpus Christi accipim;
quamq; pro accipiendum meritis diuersum fiat, quod
vnum est. Hinc denique Ecclesia canit: Sumunt boni
sumunt mali, forte tamen in aequali, vita vel interit.
Ratio sumenda est ex illo principio supra posito, cor-
pus Christi manere sub speciebus, quamdiu species
panis manent: nam hinc manifeste sequitur, pecca-
tores, dum sumunt species, sumere corpus Christi. De-
inde caetera sacramenta rata sunt, etiam cum ab ini-
quis suscipiuntur, si nihil essentiale illi desit, ergo &
hoeratum permanet, etiam si ab iniquo fumarur:
quia propter hanc causam nihil essentiale illi deest.
Praeterea hoc sacramentum ratum est, etiam si ab in-
iquo Sacerdote fiat: ergo eadem ratione ratum du-
rabit, cum ab illo sumitur. Ad haec alias daretur oc-
cassio erroris supra impugnati, Eucharistiam vere
non confici, quando ab iniquo sumenda est, & ita pen-
deret consecratio a futuro euentu, & omnia essent
ambigua, & incerta, nec posset aliquis certius crede-
re, se accipere Christum, quam se esse iustum. Certum
ergo est, omnes quantumuis peccatores, reuera acci-
pere corpus Domini sacramentaliter: quod tam de
baptizatis, quam de non baptizatis verum est aliquo
modo, propter principium supra positum, quamquam
sit aliquod discrimen in formalitate sumptionis, vt
sic dicam, & in aptitudine seu capacitate, respectu
sumptionis, spiritualis, iuxta dicta in 1. sectio. & quae
statim subiiciam. Quo circa, si apud Augustinum, vel
alium Patrem interdum reperitur, peccatores non
sumere rem huius sacramenti, seu non vere illud su-
mere, intelligendi sunt & de re tantum sacramenti
quae est graria, & de spirituali sumptione seu fructuo-
sa, & quae animam reficiat, & ita intelligendus est Aug.
tract. 28. & 29. in Ioan. & ser. 2. de verbis Apost. & l. 22.
de Ciuit. Dei, c. 25. & saepe alias.

Aug.

Omnes ho-
mines adulti
baptizati
& iusti pos-
sunt sumere
Eucharistiam
& sacramen-
taliter & spi-
ritualiter per
se loquendo.

Dico secundo: Omnes homines adulti baptiza-
ti iusti, possunt recipere hoc sacramentum sacramen-
taliter & spiritualiter, loquimur per se, seclusis aliis
impedimentis corporis, & ita est conclusio certa, &
per se clara: quia, quod pertinet ad sumptionem sa-
cramentalem, a fortiori constat ex dictis de pecca-
toribus, & ex dictis supra de permanente duratione
Christi sub speciebus: quod vero pertinet ad spiri-
tuale sumptionem, constabit ex dicendis infra de
effectibus. Solum potest esse difficultas de amentibus
seu phreneticis, sed haec facile expeditur ex dic-
tis, & dicendis sectione sequente. Nam, si sint amen-
tes perpetui non reputantur adulti, sed tamquam
infantes, si autem prius habuerunt rationis usum, de

illis iudicandum est iuxta illum statum, in quo inue-
ti sunt, quando iudicio rationis amiserunt. Vnde si
tunc erant iusti, habebant virtutem huius sacramen-
ti voluntatem, & ita sunt capaces illius. An vero ex-
pediat illis conferre, alia quaestio est, infra tractanda
cum D. Tho. q. 80. art. 9.

Vnica tantum superest dubitatio de hominibus Da-
iustis non baptizatis, vt sunt Catechumeni, an for-
maliter & proprie sint capaces sacramentalis & spi-
ritualis sumptionis huius sacramenti. Nam Mart. in
4. quaest. 6. artic. 2. dicit, in casu necessitatis Catechu-
menum suscipere hoc sacramentum, vnde sentit, tunc
eum recepturum propertissime sacramentaliter &
spiritualiter hoc sacramentum: alioquin non posset
sine graui peccato illud sumere. Et hinc sententia vi-
detur fauere Innocent. in cap. Veniens, de baptismo:
expresse enim dicit, Eucharistiam sumi posse a non
baptizatis.

Sed haec sententia singularis est, & aliena à princi-
piis receptis ab omnibus Theologis: baptizatus e-
nim est ianua sacramentorum, & Ecclesiae, & per
illum recipit homo characterem, qui est potentia ad
recipiendum sacramenta, & effectum eorum: qui ergo
non habet hunc characterem, non est capax alicuius
sacramentalis effectus, & consequenter neque sum-
ptionis proprie sacramentalis vel spiritualis. Quo-
circa, sicut, qui caret caractere Orcinis, quantum-
uis sit iustus non potest concipere hoc sacramentum:
quia ille character est veluti potentia actiua illius ef-
fectus, ita neque, qui caret baptizati caractere, est
capax huius sacramenti predicto modo: quia ille
character est quasi potentia passiua caeterorum sa-
cramentorum. Ac denique sicut homo non genitus
seu productus, non capax est cibi & nutrimenti, ita
neque homo non regeneratus per baptismum, est
capax huius sacramentalis cibi: quamquam ergo hi
Catechumeni, quatenus comedere possunt, possunt
etiam velut materialiter sumere hoc sacramentum,
non tamen proprie sacramentaliter, id est, cum or-
dine ad spirituale sumptionem. Innocentius autem
in d. cap. Veniens, non scripsit illa verba, docen-
do, sed disputando, vnde ex resolutione totius capi-
tis potius nostra sententia confirmatur: concludit
enim ante baptismum, sacramenta caetera non esse
valida. Deinde intelligi potest de sumptione mere
materiali ac fructuosa, sicut ibidem ait, ante bap-
tizatum esse homines capaces coniugii: quod est verum
materialiter in ratione contractus, non autem for-
maliter in ratione sacramenti.

SECTIO IV.

Vtrum infantes possint hoc sacramentum suscipere.

Mittamus in primis sumptionem pure corpora-
lem seu materiale, quia certum est, si possint
comedere, posse etiam hoc modo sumere: omittere
praeterea sumptionem pure spirituale, quae fit per
propositum seu desiderium, quia huius paruuli non
sunt capaces: vnde, licet dicatur interdum ab Aug. &
Diuo Thoma spiritualiter manducare hoc sacra-
mentum, late ac metaphorice intelligendum est, vel quia
per baptismum spiritualiter vnionem Christo, &
corpori eius, vel quia per habituale iustitiam, quae
in baptismo recipiunt, censentur appetere perfectam
vnionem cum CHRISTO, & habere ius ad hoc
sacramentum, & veluti voluntatem sumendi illud,
vt notarunt Caiet. q. 73. ar. 3. Palacios dist. 9. disp. 2.
Omittere rursus paruulos non baptizatos, de quibus
eadem ratio est, quae de adultis: est igitur quaestio
de baptizatis infantibus, sub quibus perpetuo ame-
ntes comprehenduntur, & de sumptione proprie sa-
cramentali & spirituali simul, seu quae propter spiri-
tuale fiat.

Prima